

Xabier Letona

DANI BLANCO

Beste modu bat

“**BANKU JARDUERA** arduratsua, hurbila eta gizartearekin konprometitua da gurea; pertsonak lehenesten dituen eta parte garen gizartearen garapenean laguntzeko asmoa duena. Kutxa Kooperatiboaren proiektuan, beti izango dugu beste pauso bat emateko”.

Beste modu bat aldarrikatzen zuen Laboral Kutxak duela hiru urte Euskadiko Kutxak eta Ipar Kutxak bat egin zutenean, eta bai, banku erraldoien jarduerarekin erkatuta, askok ikusiko dituzte beste moduak kreditu kooperatiboaren esparruan eta zehazki bestelako moldeak aldarrikatzen dituen Laboral Kutxan. Baina finantza entitate handien praktika txar eta desagokiak ere badira; izan ziren finantza oparotasunaren sasoiak eta badira egun ere.

Miren Peña Antsoaingo (Nafarroa) 43 urteko emakumezkoak bere buruaz beste egin zuen iragan larunbatean prekaritate egoerak estututa. Ez dakigu bi ume utzi zituen emakumearen osasun egoera erabat zehatzaz, baina bai ostiralean etxearen hipoteka berrikus-teko eskaeraren ezezkoa jaso zuela Laboral Kutxaren aldetik. Hipotekak eragindako pertsonak biltzen dituen Nafarroako PAH elkartearen esanetan, praktika egokien kodea deritzona ukatu zioten. Horren arabera, Peñak 80 euro ordainduko zituen bost urtetan zehar. Ukapenaren ondoren, hurrengo egunean bere buruaz beste egin zuen. Duela bi urte kaleratu zuten Orkoien Faureciak duen enpresatik.

Prekarietatearen milaka aurpegi-tako bat gehiago zen Peña. Ion, Iraitz, Ainhoa, Oihana, Kontxi, Andrei, Mario José, Iker, Olatz, Maite, Pedro, Jesus... eta beste

dozenaka aurpegiaren testigantzak irakurri ditu irakurleak aste orrialde hauetan. Ausartenen bizipenak. Dozenaka milaka dira egoera estuan bizi direnak, eta milaka egoera larrian. Estatistikak hotzak dira, baina aipatu beharrekoak: langabezia tasa %14,9koa da Nafarroan; 48.000 pertsona pobrezia gorrian bizi dira eta ia beste hainbeste prekaritatearen atzaparretan direnak. Suizidioak ez datoz ezustean.

*Aldaketa nahi dutenek
hobe lukete
hegemoniaren
diskurtsotik ihes egitea
eta aliantzenari heltzea*

Gorpuak ere hotzak dira, baina heriotzak beroak; eta herritar arruntentzako kontzientziak astintzen dituzte, min egiten dute eta egoera ez dela justua esatera bultzatzen dute, besterik ez bada etxeko sukaldean. Kontzientziatuenak eta sumindue-nak protesta egitera aterako dira kalera Iruñerrian aste honetan, hauek ere beste modu bat badela aldarrikatzera, izan behar duela. Publizitate harago ere derrigorrezkoa dela beste modu bat izatea.

Horregatik, Laboral Kutxak ere eman beharko luke informazio gehiago, bere esku izan den neurrian Peñarekin nola jokatu duen azaltzeko, bakoitzak dagokion erantzukizun zatia bereganatu behar baitu. Eta gero herritarrak baloratuko du. Eta bezeroak. Beste moldeak badirela sinesteko modu eraginkorra da.

KRISI BASATI honek gobernu berriak ekarriko dituela pentsatu

da sarri, eta badira horren zantzu batzuk, baina ez dakigu oraindik Grezia paradigma ote den edo kasu isolatu bat. Andaluziakoa ikusita bederen, Espainiak Greziaren biderik ez duela jarraituko garbi xamar dago.

Andaluzian %34ko langabezia dago eta Espainiako datu larriena-takoak biltzen ditu bazterketa sozialari dagokionez. Eta hala ere, PSOEek eta PPK –zartakoak zartako– biltzen dituzte botoen %70. Podemosk di-da batean 15 eserleku lortzea azterketarako fenomeno politikoa dela erakusten du, baina gobernura iristeko oraindik oso urruti daudela erakusten dute datuek. Horregatik, aldaketa nahi dutenek hobe lukete hegemoniaren diskurtsotik ihes egitea eta aliantzenari heltzea, Pablo Iglesiasek berak Andaluziako emaitzak baloratzerakoan –“bidea urratsez egiten da”– Twitterren aldarrikatu zuen moduan. Indar politikoen arteko aliantzak eta alderdi politiko eta gizarte mugimenduaren artekoak.

Aliantzak, esaterako, ezinbestekoak izango dira Nafarroako hurrengo Gobernurako. *Noticias de Navarra* igandean kaleratu zuen inkesta (Gizaker): 50 eserlekuetik UPNk 13, Podemosk 9, Geroa Baik 9, Bilduk 8, PSNk 7 eta Ciudadans eta Ezkerrak bana. Irakurketa ugari egin daitezke, baina emaitza horiekin UPNk jai luke. Aldaketaren gobernu eratzeko bi aukera leudeke: Podemos, Geroa Bai eta Bildu (gehi Ezkerra?) edo Geroa Bai, Podemos, PSN eta Ezkerra. Eztabaida liteke aldaketa hauspotzeko zein litzatekeen eraginkorra, baina aldaketa nahi duenak bata zein bestea sinatuko luke gaur bertan. ■